

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	๙
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
สารบัญ	๒
สารบัญภาพ	๓
บทที่	๔
1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๕
ขอบเขตของการวิจัย.....	๖
ระเบียบวิธีวิจัย	๗
ประชารการและกลุ่มตัวอย่าง	๗
เครื่องมือการวิจัย	๗
การเก็บข้อมูล.....	๘
การวิเคราะห์ข้อมูล	๙
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	๙
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๑๐
คำถามของการวิจัย.....	๑๑
กรอบแนวคิด.....	๑๑
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๓
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	๑๓
วรรณกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	๑๓
วรรณกรรมที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน.....	๑๘

การเล่นซีลั๊ก มีลักษณะการเล่นรูปแบบต่าง ๆ คือ การเล่นเพื่อการต่อสู้ การเล่นเอพิชั่น และการเล่นเพื่อการบันเทิง องค์ประกอบในการเล่น “ได้แก่”

ผู้แสดงซีลั๊กสามารถเล่นได้หลายลักษณะ คือ การเล่นซีลั๊กเดี่ยวเพื่อโชว์ท่าร่ายรำ ด้วยความสวยงาม การเล่นซีลั๊กคู่เพื่อการต่อสู้และเพื่อการบันเทิง การเล่นซีลั๊กหมู่เพื่อโชว์ศิลปะการต่อสู้เน้นความพร้อมเพรียงสวยงาม สำหรับการเล่นซีลั๊กเพื่อประกอบในพิธิกรรมนั้น จะมีผู้ร่วมคณะอย่างน้อย 3 คน ได้แก่ ครุฑมอ ร่างทรงซีลั๊กตายาด และคู่ประลองกำลังกับร่างทรง โดยทั่วไปผู้ประลองฝ่ายมือกับตายายมักเครื่ยมคนไว้ประมาณ 3 คน เนื่องจากตายายมีพลังกำลังมากผู้ประลองไม่สามารถต้านแรงไว้จึงต้องมีคนสำรองไว้ต่อสู้จนกว่าตายายจะพ้อใจหยุดประลองฝ่ายมือ คนครึ่งที่ใช้ในการเล่นนี้ ปีชวารหรือปีชุนวา กlostongตัวผู้ กlostongตัวเมีย ผ่อง การแต่งกายแบบชาวไทยนุสติมคือสวมกางเกง เสื้อ ผ้าสแตงอ โพกคริษณะ ผ้าลือปีคคาดเอว สถานที่แสดงเล่นได้ทั้งในกลางแจ้งและบนเวที ถ้าเป็นซีลั๊กครุฑมอต้องทำในโรงพิธี ทำเป็นสังเวียนกันริ้วเล่นบนลานพื้นดิน การแสดงเริ่มจากการไหว้ครุฑีศิริ จากนั้นเมื่อซีลั๊กทำสัญญาณต่อสู้ก็จะเริ่มผลักดันรุกผลัดกันรับต่อสู้กันจนฝ่ายใดแพ้-ชนะเป็นอันเสร็จการต่อสู้

รูปแบบการสร้างเครื่อข่ายการเรียนรู้ ผู้ทรงภูมิปัญญาห้องถินในงานวิจัยครั้งนี้ คือ เส้น เหลาหมาย โดยมีต้นแบบการเรียนรู้ของเส้น เเหลาหมาย คือ ขัญญีสุโภ หนะจะ เหรื่น ซึ่งเป็นเข้าของคณะ สุกโภ การนิ ได้ถ่ายทอดวิชาซีลั๊กทั้งซีลั๊กและซีลั๊กพิธิกรรม การเลือกถ่านหอดามาจากครุฑายาดเลือกเข้าร่างทรงให้เส้น เเหลาหมายเป็นผู้ได้รับการถ่ายทอด นับเป็นการเลือกผู้เรียนที่มาจากการเชื่อถือเรียนลับเป็นเกรท์ เส้น เเหลาหมายได้รับการถ่ายทอดโดยการเดินแบบจากต้นแบบที่สาธิตให้ดู การสังเกต การพักลักษณะ จากนั้นจึงทดลองต่อสู้โดยใช้ประสบการณ์จริงเป็นครูสอนให้ปรับปรุงการต่อสู้ได้ถูกต้อง องค์ความรู้ที่เส้น เเหลาหมายได้รับ คือ ลักษณะและวิธีการเล่นซีลั๊กรูปแบบต่าง ๆ ขั้นเชิงในการต่อสู้ การทำซีลั๊กเพื่อพิธิกรรม นอกจากนี้ยังได้รับการปลูกฝังถึงคุณธรรมที่เป็นนักต่อสู้ซีลั๊ก คือ ให้ซีลั๊กเพื่อการป้องกันตัวและรักษาโรคภัยผู้ฯ ได้รับความเดือดร้อน แต่ไม่ให้เข้าซีลั๊กไปรังแกผู้อื่น ดังนั้นมีเส้น เเหลาหมายเป็นซีลั๊กที่มีเชือดเชียงจึงเริ่มนิสุกศิษย์เข้ารับการถ่ายทอด วิธีการถ่ายทอดที่เส้น เเหลาหมายทำ คือ แบบรวมกลุ่ม หากคนไหนมีทำทีว่าจะเป็นนักซีลั๊กที่ดีก็จะถ่ายทอดให้แบบตัวต่อตัว นอกจากนี้ยังให้ศิษย์ร่วมปรึกษาหารือคิดหาทำต่อสู้กันเอง และให้ทดลองต่อสู้กันจริง ๆ การเล่นซีลั๊กในปัจจุบันกำลังเสื่อมความนิยม การเล่นเพื่อการแข่งขันต่อสู้กับพัฒนาให้กลายเป็นปัญหา ซีลั๊กเพื่อการต่อสู้จึงเริ่มหมดไป การเล่นซีลั๊กเพื่อพิธิกรรมไม่มีผู้ว่าจ้างให้ไปเล่นอีกต่อไปคงเหลือไว้แต่การเล่นเพื่อความบันเทิง ซึ่งถือเป็นการอนุรักษ์รูปแบบศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านได้อีกทางหนึ่ง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการต่อสู้.....	21
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายผ่าชัน.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
ตัวแปรที่ศึกษา.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
ระเบียบวิธีวิจัย.....	39
การเก็บข้อมูล.....	39
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ขั้นตอนการวิจัย.....	41
4 ผลการศึกษาค้นคว้า.....	43
ประวัติความเป็นมา.....	43
องค์ประกอบของการละเล่นชีลี.....	51
ผู้เล่น.....	52
การแต่งกาย.....	53
เพลงและเครื่องดนตรี.....	56
สถานที่.....	62
วิธีการแสดง.....	64
โอกาสที่ใช้ในการละเล่น.....	68
5 เครื่อข่ายการเรียนรู้ชีลีและเสื้น garim.....	70
ประวัติชีลีและเสื้น garim.....	70

เครื่องข่ายการเรียนรู้ชีลัคณะเส้น การิน.....	77
กระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้.....	77
ผู้ทรงภูมิปัญญาห้องถิน.....	77
ต้นแบบการเรียนรู้.....	77
วิธีรับการถ่ายทอดการเรียนรู้.....	78
องค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด.....	80
กระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญา.....	81
 6 สรุปผลอภิปรายผลและเสนอแนะ.....	85
สรุปผลและอภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	86
 บรรณานุกรม.....	88
ผู้บอกรข้อมูล.....	92
ประวัติผู้วิจัย.....	93

สารภาร

ภาพที่	หน้า
1 เครื่องแต่งกายชีลະ	55
2 ปีชูนวา	57
3 หม้อ	58
4 กล่องทนตัวผู้ตัวเมีย	59
5 ถักยณะการตั้งวงศุตรี	60
6 แม่ท่าชีลະ	65
7 แม่ท่าใช้มือ	66
8 การใช้มือ	67
9 การใช้เท้า	67
10 การใช้เท้า	68